

Omvårdnadsutskottet- Om oss

Omvårdnadsutskottet i Svenska MS-sällskapet bildades i november 2021.

Omvårdnadsutskottets målsättning är att:

- Belysa, bevaka och utveckla MS-sjuksköterskans roll i Sverige
- Höja säkerheten och kvaliteten i omvårdnad av personer med MS.
- Fortlöpande utarbeta och uppdatera evidensbaserade rekommendationer och riktlinjer för omvårdnad vid MS
- Främja och bevaka vårdutveckling och omvårdnads-forskning inom MS
- Nätverka inom professionen för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring MS
- Förmedla kunskap/sprida aktuell information om omvårdnad vid MS
- Bejaka och lyfta fram omvårdnadsfrågor i MS-sällskapet
- Utveckla vårdstödande verktyg och dokument som främjar omvårdnad vid MS

Historik:

Det har länge funnits sjuksköterskor på neurolog-, medicin och rehab-kliniker som arbetat med inriktning mot personer med Multipel Skleros (MS).

I och med att de första injektionsbehandlingarna godkändes som sjukdomsmodifierande behandling vid MS så uppstod ett tydligare behov av MS-sjuksköterskor i vården. MS-sjuksköterskan utförde patientutbildning och rådgivning kring självadministrering, läkemedelseffekt och hur biverkningar skulle hanteras för att främja följsamhet i behandling. MS-sjuksköterskerollen utvecklades dock snabbt till att i större omfattning innefatta omhändertagande och stöd av patienten och närstående i nydiagnos-fas, självständig patientmottagning med identifiering av omvårdnadsbehov, mål och åtgärder (symtom-management), telefonrådgivning, koordinatorfunktion i det multidisciplinära teamet och genomförande av patientutbildningar såsom exempelvis MS-skola, m.m.

Nätverket för Sveriges MS-sjuksköterskor bildades 1999. 2001 hölls den första årsstämman och föreningen Sveriges MS-sjuksköterskeförening grundades. Föreningen blev också sektion i Svensk sjuksköterskeförening (SSF) samt i International Organization of Multiple Sclerosis Nurses (IOMSN). MS-sjuksköterskeföreningen var verksam fram till 2015 och har sen dess varit vilande men nu således aktiverats som Omvårdnadsutskott i MS-sällskapet.

MS-sjuksköterskan idag:

MS-sjuksköterskor är idag i huvudsak verksamma inom rehabilitering, medicinsk- och neurologisk specialistvård samt på högspecialiserade MS-enheter, s.k. MS-centra. MS-sjuksköterskan arbetar oftast kliniskt och/eller med forskning.

Vanliga arbetsuppgifter för MS-sjuksköterskan är:

- Självständig patientmottagning med identifiering av långsiktiga och kortsiktiga omvårdnadsbehov, mål och åtgärder enligt omvårdnadsprocessen
- Telefonrådgivning och rådgivning via e-tjänster på distans
- Koordinerar insatser i det multidisciplinära teamet

- Utbildning av patienter och närstående, individuellt eller i grupp
- Information och utbildning till andra i patientens närhet (personliga assistenter, lärare i skolan, arbetsgivare, etc.)
- Genomförande av olika sjukdomsmodifierande behandlingar inklusive behandlingsstart och långsiktig uppföljning
- Medverkan i läkemedelsstudier och klinisk forskning

Omvårdnadsutskottets definition av MS-sjuksköterskans roll:

En MS-sjuksköterska utövar holistisk, empatisk och patientcentrerad vård, stödjer patientens autonomi, självförtroende, egenvårdsförmåga och mobilisering av egenvårdsresurser. MS-sjuksköterskan stöttar patienten att föra sin egen talan gällande omvårdnadsbehov, samt värdesätter långsiktiga vårdrelationer som främjar välbefinnande hos personer som lever med MS.

MS-sjuksköterskan bejakar patientens och närståendes kunskapsbehov och behov av stödinsatser och utifrån individuella förutsättningar informerar, stöttar och utbildar patient och närstående i sjukdomens och livets olika faser.

Att förstå vikten av sjukdomsmodifierande läkemedel och övriga mediciner i MS-vården samt inneha en stor kunskap om lämpliga behandlingsregimer för varje individs livsstil och övertygelse är avgörande.

MS-sjuksköterskor inser att förloppet av MS är oförutsägbart och att flexibilitet, tillgänglighet, lyhördhet och konstant lärande är nödvändiga för att hjälpa människor som lever med MS att uppnå bästa möjliga livskvalitet.

Att inneha högt utvecklade färdigheter i skov- och symtom-hantering, agera som ledare och koordinator i multidisciplinära teamet samt humanisera den medicinska världen för personer som lever med MS är viktiga delar i MS-sjuksköterskans roll.

Med inspiration från Therese Burkes (RN MSCN PhD) presentation "Conductors of Care: Exploring and defining the role of the MS Nurse in Australasia", ECTRIMS Okt, 2021.

Användandet av Therese Burkes definition har skett med författarens godkännande.

Socialstyrelsens Nationella riktlinjer och MS-sjuksköterskan:

I Socialstyrelsens Nationella riktlinjer - Vård vid multipel skleros och Parkinsons sjukdom (2016) rekommenderas att hälso- och sjukvården bör erbjuda personer med MS tillgång till en MS-sjuksköterska (Indikator M12A. Prioritet 2).

Socialstyrelsen skriver vidare att MS-sjuksköterskan har en central roll i det multidisciplinära teamet genom att fungera som koordinator för patient, läkare och andra vårdgivare. MS-sjuksköterskan ansvarar för logistiken, kontinuiteten och tillgängligheten i vården. Detta görs bland annat genom egen mottagning, uppföljningar av patientens läkemedelsbehandling via telefon och kontakt med andra vårdgivare inom exempelvis kommunal verksamhet eller primärvården. Med hjälp av detta arbetssätt kan vården snabbt agera på patientens uppkomna besvär eller behov i olika sjukdomsrelaterade situationer.

Ur ett patientperspektiv är det av stort värde att enkelt få kontakt med en sjuksköterska med kunskap om och erfarenhet av sjukdomen. Detta utgör grunden till ett långsiktigt, gott omhändertagande av personer med MS eller Parkinsons sjukdom och är en trygghetsfaktor i personernas vardag.

Motivering till rekommendationen lyder att tillståndet har en stor svårighetsgrad och att MS-sjuksköterskan skapar förutsättningar för en säker och kontinuerlig vård och läkemedelsbehandling samt en långsiktig omvårdnad av patienten, vilket kan bidra till en bättre livskvalitet för den enskilde personen och de närstående. Det vetenskapliga underlaget för åtgärden är otillräckligt, men åtgärden har stöd i beprövad erfarenhet enligt ett systematiskt konsensusförfarande. (Socialstyrelsen- Nationella riktlinjer - Vård vid multipel skleros och Parkinsons sjukdom- Stöd för styrning och ledning, 2016, s. 57-58)

En MS-sjuksköterska är en sjuksköterska med särskild kunskap om MS, och som kan fungera som en koordinator för patient, team och andra vårdgivare. Ur ett patientperspektiv är det av stort värde att enkelt få kontakt med en sjuksköterska med kunskap om och erfarenhet av MS. Detta utgör grunden till ett långsiktigt, gott omhändertagande av personer med MS och är en trygghetsfaktor i personernas vardag. (Nationella riktlinjer för vård vid multipel skleros och Parkinsons sjukdom. Indikationer-Bilaga, s 23).

Socialstyrelsen anser att det är huvudmännens ansvar att se till att personalen får kontinuerlig fortbildning och att de därför bör bygga upp varaktiga strukturer för kompetensutveckling, om detta saknas idag. (Nationella riktlinjer – Utvärdering 2016. Vård vid multipel skleros och Parkinsons sjukdom. Indikationer och underlag för bedömningar, s 33).

Syftet är som sagt att nätverka oss kollegor emellan så tveka inte att höra av dig till oss på e-post omvardnadsutskottet@mssallskapet.se alternativt kontakta en kollega i styrgruppen, e-postadresser finner ni nedan.

Omvårdnadsutskottets styrgrupp:

Margrethe Saldner, Neurologmottagningen, Höglandssjukhuset, Eksjö. E-post: margret.saldner@rjl.se Omvårdnadsutskottets representant och ledamot i MS-sällskapet styrelse

Veronica Dalevi, Neurologi- och rehabiliteringsmottagningen, Centralsjukhuset, Karlstad. E-post: Veronica.Dalevi@regionvarmland.se

Snezana Josifovska, MS-mottagning Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg. E-post: snezana.josifovska@vgregion.se

Ewa Roos Waldebäck, Centrum för neurologi, Stockholm. E-post: eva.roos-waldeback@regionstockholm.se

Yvonne Friedrich, Neurologimottagningen Mälarsjukhuset, Eskilstuna. E-post: Yvonne.Friedrich@regionsormland.se

Therese Wallerstein, Centrum för neurologi, Stockholm. E-post therese.wallerstein@regionstockholm.se

Tina Mobini, Neurologmottagningen, Danderyds sjukhus, Danderyd. E-post E-post: tina.mobini-kasheh@regionstockholm.se

Anna Cunningham, Centrum för neurologi, Stockholm. E-post: anna.cunningham@regionstockholm.se

Högerspalten:

OMVÅRDNADSUTSKOTTETS STYRGRUPP:

Margrethe Saldner, Neurologmottagningen, Höglandssjukhuset, Eksjö.
Omvårdnadsutskottets representant och ledamot i MS-sällskapet styrelse

Veronica Dalevi, Neurologi- och rehabiliteringsmottagningen, Centralsjukhuset, Karlstad.
Snezana Josifovska, MS-mottagning Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

Ewa Roos Waldebäck, Centrum för neurologi, Stockholm.

Yvonne Friedrich, Neurologimottagningen Mälarsjukhuset, Eskilstuna.

Therese Wallerstein, Centrum för neurologi, Stockholm.

Tina Mobini, Neurologmottagningen, Danderyds sjukhus, Danderyd. E-post

Anna Cunningham, Centrum för neurologi, Stockholm.

E-post-adress till respektive styrgruppsmedlem finns [här](#). (länka till rubrik längst ner på sidan Omvårdnadsutskottets styrgrupp)

KONTAKT

omvardnadsutskottet@mssallskapet.se

Du blir medlem i Omvårdnadsutskottet genom att teckna medlemskap i MS-sällskapet och sen kontakta oss.

Medlemskap är gratis under 2022.

[Medlemskap - Svenska MS-sällskapet](#) (länk till MS-sällskapets sida om medlemskap)